

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

Een avontuurlijke freule

Deze week is de VPRO begonnen met het uitzenden van de serie *O'Hanlons Helden* over beroemde ontdekkingsreizigers in de negentiende eeuw. Ik kon niet nalaten per email aan regisseur Maaik Krijgsman te vragen of daarin ook een rol was weggelegd voor freule Tinne, de beroemdste avonturierster van ons land. Hij antwoordde prompt:

“Alexine Tinne is inderdaad een bijzonder interessante ontdekkingreizigster wier geschiedenis wij zeker hebben overwogen om in de serie op te nemen. Zoals U wellicht uit de aankondigingen van onze serie heeft kunnen opmaken willen wij in de serie *O'Hanlons Helden* letterlijk in de voetsporen treden van (veelal 19de eeuwse) ontdekkingsreizigers. En juist dat bleek bij juffrouw Tinne praktisch onhaalbaar. De belangrijkste plekken die zij bezocht tijdens haar reizen liggen zoals u weet in landen die juist de afgelopen maanden werden getroffen door grote politieke en sociale onrust. Tinne reisde door gebieden in Egypte, Syrië, Libië en Algerije. En deze landen waren afgelopen maanden problematisch voor ons als filmcrew. Hopelijk kunnen we in een vervolg op deze serie wel aandacht aan freule Tinne besteden.”

Dat zijn begrijpelijke redenen. Laat ik daarom deze week in *Mijn weekblad* maar wat overnemen uit haar levensbeschrijving.

Freule Alexandrine Pieterella Françoise Tinne (1835 –1869) groeide op in een vooraanstaand Haags milieu. Toen haar vader in 1844 stierf, was Alexine acht jaar oud en een van de rijkste erfgenamen van Nederland. In Den Haag woonde zij vlak naast de Koninklijke Bibliotheek die zij – desgewenst – als ‘huisbibliotheek’ kon beschouwen. Zij was zeer geïnteresseerd in land- en volkenkunde en leefde ‘omringd door oude folianten met reisbeschrijvingen’. In het kleinsteedse Den Haag van die tijd trok Alexine de aandacht door haar onconventionele gedrag. Geregeld verscheen zij in bizarre zelfontworpen jurken en met opmerkelijke hoeden in het openbaar en wist zij de Haagse elite te choqueren door wild op haar paard te rijden.

Toen ze twintig was begon ze te reizen. Haar eerste reis was naar Egypte. In die tijd begon ze ook te fotograferen. Zij wordt beschouwd als een van de belangrijkste fotopioniers van Nederland. Haar liefste wens was om door te dringen in onbekend gebied. In het voorjaar van 1863 vertrok ze met een expeditie naar Mesjra er Req. Ze wilde de Gazellenrivier afvaren en dan te voet de bergen in trekken. Het werd een mislukte tocht, die haar meegereisde moeder en tante het leven kostte. Twee van haar kameniersters waren ook overleden. Zo reisde zij met vier lijkisten terug naar Caïro.

Gefascineerd door verhalen over de Toearegs, een nomadenvolk uit de Sahara, vatte Alexine Tinne het plan op contact met hen te leggen. Zij maakte kennis met een machtige vorst van de Toearegs. Alexine sprak af hem in Ghat te ontmoeten. Op 24 juli 1869 streek de karavaan neer bij Wadi Sjer-gui. Daar werd het kamp op 2 augustus overvallen door Arabieren en Toearegs. Alexine Tinne werd met twee zwaardhouwen en een gewerschot vermoord, het kamp werd geplunderd en slechts enkele overlevenden wisten te vluchten. Haar graf is nooit gevonden.